

Parter och domslut

Kent Edman

Parter

Tilltalad

KENT Peder Edman, 19771127-8239
Årågränd 45, 831 71 Östersund

Offentlig försvarare

Advokat Andreas Victor
F Victors Advokatbyrå HB
Storgatan 30, 831 30 Östersund

Åklagare

Kammaråklagare Kajsa Starlander
Åklagarmyndigheten
Åklagarkammaren i Östersund
Box 488, 831 26 Östersund

Målsägande (part)

TIM Filip Granbom
Norrandsgatan 18 Lgh 1101, 843 31 Bräcke

Företräds av åklagaren

Domslut

Åtal som Kent Edman frikänns från

Misshandel, 3 kap 5 § brottsbalken, 2020-03-07, Östersund

Skadestånd

Tim Granboms begäran om skadestånd avslås.

Ersättning och återbetalning

Andreas Victor får ersättning av staten med 28 965 kr. Beloppet fördelas enligt följande:

- 23 072 kr arbete
- 100 kr utlägg
- 5 793 kr mervärdesskatt

Detta är en avskrift av en elektronisk originalhandling.

Postadress

Box 708
831 28 Östersund

Besöksadress

Storgatan 6
Östersund

Expeditionstid

måndag - fredag
08:00-16:00

Telefon

063-15 06 00

E-post

ostersunds.tingsratt@dom.se

Webb

www.ostersundstingsratt.domstol.se

Staten ska stå för kostnaderna.

Yrkanden

Stämningsansökan, aktbilaga 1, 2022-01-21, åtalspunkt 1

Kammaråklagare Kajsa Starlander har begärt att Kent Edman döms för misshandel enligt 3 kap 5 § brottsbalken

Gärningsbeskrivning

1.1 MISSHANDEL (5000-K651463-20)

Kent Edman har i samband med ett ingripandet som ordningsvakt satt sitt knä på Tim Granboms hals så att Tim Granbom orsakades smärta och förlorade medvetandet. Kent Edman har vid samma tillfälle brutit bak hans arm och på så vis orsakat smärta och ömhet. Det hände natten mot den 7 mars 2020 vid restaurang O'Learys, Kyrkgatan 70, Östersund, Östersunds kommun. Det använda våldet har varit livsfarligt och inte försvarligt.

Kent Edman begick gärningen med uppsåt.

Skadestånd

Tim Granbom har begärt att Kent Edman ska betala skadestånd med 5 000 kr.

Skäl

Kent Edmans inställning

Kent Edman har förnekat brott. Han har agerat i nödvärn. Han har bestritt att hans agerande orsakat smärta och medvetstlöshet hos Tim Granbom. Under alla förhållanden har han inte haft något uppsåt att skada Tim Granbom. Kent Edman har motsatt sig att betala något skadestånd. Han har, förutom sättet att räkna ränta på, inte godtagit något belopp som rimligt i och för sig.

Utredningen

Kent Edman har hörts över åtalet. På åklagarens begäran har målsägandeförhör hållits med Tim Granbom och vittnesförhör med Sandra Persson samt med Signe Karlsson. På Kent Edmans begäran har vittnesförhör hållits med Izabelle Sand och Andreas Nilsson. Såväl åklagaren som Kent Edman har åberopat förhör med Henrik Holm som är polis och utbildar ordningsvakter i Östersund.

På åklagarens begäran har syn hållits över en film från händelsen.

Skälen för tingsrättens dom

Skuld

Den händelse som nu är föremål för åtal ägde rum den 7 mars 2020 i anslutning till nattklubben O'Learys i Östersund. Kent Edman arbetade som ordningsvakt den aktuella kvällen. Gärningen som Kent Edman är åtalad för avser ett ingripande som skedde i nära anslutning till nattklubben efter att Kent Edman avisat Tim Granbom p.g.a. berusning. Även en entrévärd vid namn Gökhan Pekbas var involverad i avlägsnandet av Tim Granbom. På platsen befann sig bl.a. även Sandra Persson och Signe Karlsson. De iakttog vissa delar av händelseförloppet. Även Izabelle Sand, som arbetade i kassan på nattklubben, och Andreas Nilsson, som stod i krogkön, såg vissa delar av händelseförloppet. Efter händelsen spreds en film från händelsen på sociala medier. I samband med en händelse i USA i maj 2020 blev filmen även uppmärksammas i massmedia. Tim Granbom anmälde händelsen först i juli 2020.

Ovan nämnda videoklipp från händelsen har spelats upp. Det är en förhållandevis kort filmsekvens, inspelad av vittnet Sandra Persson, som visar ett hastigt händelseförlopp. Av filmen framgår att Tim Granbom ligger på marken samtidigt som en entrévärd och Kent Edman står på huk ovanför honom. Kent Edman står med sitt högra knä på marken, tätt intill Tim Granboms rygg, och med sitt vänstra knä placerat över Tim Granboms halsområde samtidigt som han håller i Tim Granboms högra arm. I början av filmen syns hur Tim Granbom rör sin hand mot Kent Edmans knä och att handen sedan faller till marken. Även Tim Granboms knä rör sig något. Efter att Kent Edman dragit bak Tim Granboms arm för att kunna sätta handfängsel på denne släpper han kort därefter armen för att kontrollera Tim Granboms reflexer och puls. I samband med det agerandet syns även hur Tim Granboms huvud rör på sig. Åklagaren har gjort gällande att den rörelsen är en reaktion på att Tim Granbom Kent Edman lyfter sitt knä från halsen. Försvaret har å sin sida gjort gällande att rörelsen är en reaktion på att Kent Edman flyttar sitt högra knä i samband med att han släpper sitt grepp om Tim Granbom.

Något ska sägas om värderingen av de hörda personernas uppgifter. Det har gått en förhållandevis lång tid sedan den aktuella händelsen utspelade sig. Oaktat detta bedömer tingsrätten att vittnena har lämnat återhållsamma och nyanserade vittnesmål. Det finns ingen anledning att tro att de skulle vilja lämna oriktiga uppgifter. I huvudsak finns därför inte skäl att ifrågasätta tillförlitligheten eller trovärdigheten i vittnenas utsagor, även om det ska beaktas att samtliga hörda personer har sett den film som finns inspelad från händelsen och att det kan ha präglat deras minnesbilder. Filmen har även varit

uppmärksammas i sociala medier och massmedia. När det sedan gäller Tim Granbom finns det anledning att värdera hans uppgifter med försiktighet. Han har lämnat med övriga hörda personer motsägelsefulla uppgifter, han är t.ex. den enda som har berättat att han aldrig var inne på nattklubben den aktuella kvällen. Hans uppgifter om att han inte attackerat Kent Edman motsägs även av vad vittnena Andreas Nilsson och Izabelle Sand har redogjort för. Det framstår även som märkligt att Tim Granbom inte kunnat redogöra för några detaljer från händelseförloppet – varken före, under eller efter ingripandet – men att han kommer ihåg Kent Edmans knä och att det var det som måste ha gjort att han svimmade av. I det sammanhanget är efterspelet av själva händelsen och att filmen blivit mycket uppmärksammas inte helt oproblematisks i bevisvärderingshänseende.

Genom den samlade utredningen finner tingsrätten följande vara utrett. Tim Granbom var mycket berusad och störde ordningen, varför Kent Edman beslutade att avvisa denne från platsen. Efter att Kent Edman lämnat Tim Granbom och vänt för att gå tillbaka till klubben närmade sig Tim Granbom i rask takt Kent Edman bakifrån med en höjd näve. Gökhan Pekbas ingrep och lade ner Tim Granbom på marken. Genom Andreas Nilssons uppgifter om att Gökhan Pekbas slängde ner Tim Granbom stenhårt i backen står det klart att nedläggningen skett med viss styrka. Kent Edman vände sig om och övertog ingripandet från Gökhan Pekbas. Först i detta skede började Sandra Persson spela in händelseförloppet. Tingsrätten har ovan redogjort för vad som framkommer av filmen.

Mot bakgrund av vad som ovan konstaterats vara utrett kring händelseförloppet före ingripandet står det klart att det är Gökhan Pekbas som har utövat sig av sin rätt till nödvärn. Någon rätt för Kent Edman att utöva våld med stöd av reglerna om nödvärn har alltså inte förelegat. Tingsrätten har därför att bedöma agerandet inom ramen för vad som generellt sett gäller för ordningsvaktens våldsbefogenheter, d.v.s. om våldet ryms inom den laga befogenhet som Kent Edman haft i sin egenskap av förordnad ordningsvakt.

Ordningsvaktens ingripanden regleras närmare i lagen (1980:578) om ordningsvakter. Av 8 § följer att en ordningsvakt för att verkställa en åtgärd inte får använda strängare medel än förhållandena kräver. Bestämmelsen ger uttryck för en behovs- och proportionalitetsprincip innebärande att våld endast får användas om, och i den utsträckning som, det är nödvändigt för att lösa uppgiften. Bedömningen av vad som krävs ska göras med hänsyn till åtgärdens syfte och övriga omständigheter. Våld får endast brukas när ordningsvakten möts av motstånd.

Det står klart att Kent Edman har brukat visst våld mot Tim Granbom och att detta förorsakat Tim Granbom smärta och ömhet. Tim Granbom själv har uppgett att han efter händelsen var lite öm kring halsen och i axeln. Han uppfattade inte att han inte kunde andas när Kent Edman höll sitt knä mot hans hals och han tänkte inte så mycket på det. Han antar dock att det var just knät som gjorde att han svimmade av eftersom det måste ha strypt blodtillförseln.

Av filmen från händelsen framgår i och för sig att Tim Granbom, i viss mån, rör på en arm och ett ben, men att han framstår som slapp i kroppen. Att han sedan slutade röra på sig skulle kunna tala för att det är på det sätt som Tim Granbom själv redogjort för; att han var vid medvetande när han landade på marken och att han kände hur han började somna in när knät sattes mot hans hals. Enligt tingsrättens mening utesluter dock inte Tim Granboms lealösa rörelser nödvändigtvis att medvetlösheten redan hade inträtt. Inget av vittnena har med säkerhet kunnat säga från när Tim Granboms medvetlöshet inträffade. Vad som däremot står klart, och som tingsrätten ovan konstaterat, är att nedläggningen av Tim Granbom skett med viss styrka och att Tim Granbom varit mycket berusad vid tillfället.

Under det förhör som hållits med Kent Edman har han på sin försvarare visat det grepp han använde sig av vid tillfället. Förelisningen har gett en nyanserad bild av hur ingripandet gått till. Enligt tingsrätten kan annat inte anses vara utrett än att Kent Edman haft vikten på sitt högra knä, d.v.s. det knä han hade på marken nära Tim Granboms rygg. När det gäller den rörelse som Tim Granbom gjorde med sitt huvud i samband med att Kent Edman släppte greppet går det inte att utesluta att det var en reaktion på att Kent Edman förflyttade sitt högra knä. Sammantaget är det tingsrättens bedömning att det inte kan anses utrett att Kent Edman haft någon vikt på det knä som varit placerat vid Tim Granboms hals. Det kan därför heller inte anses utrett att han genom detta orsakat Tim Granboms medvetlöshet. Tvärtom finns det mycket som talar för att Tim Granboms medvetlöshet kan ha påbörjats redan i ett tidigare skede av händelseförloppet.

Tim Granbom var mycket berusad och uppträdde provokativt. Avlägsnandet av honom har skett på ett korrekt sätt. Entrévärdens ingripande har varit befogat eftersom Tim Granbom försökt angripa Kent Edman. Tim Granboms agerande har även inneburit att Kent Edman haft rätt att bruka våld mot Tim Granbom och belägga honom med handfängsel. Det våld som Kent Edman använt har varit befogat och att betrakta som en lindrig form av våldsanvändning. Det förtjänar att nämnas att det av filmen från händelsen – med all önskvärd tydlighet – framgår att Kent Edman påbörjade vårdande insatser så fort han upptäckte att Tim Granbom inte gjorde motstånd. Det framstår som orimligt att Kent Edman skulle ha kunnat förstå att Tim Granbom var avsvimnad tidigare än han gjorde.

Sammantaget finner tingsrätten att Kent Edman har agerat med laga befogenhet och att våldsanvändningen har varit förenlig med de s.k. behovs- och proportionalitetsprinciperna. Vid dessa förhållanden har Kent Edman inte gjort sig skyldig till något brottsligt eller ens klandervärt. Åtalet ska ogillas.

Skadestånd

Eftersom åtalet ogillas ska även Tim Granboms skadeståndsyrkande – som grundats på att

Kent Edman utsatt honom för brott – ogillas.

Övrigt

Den ersättning som Andreas Victor har begärt är skälig. Mot bakgrund av att Kent Edman frikänns från åtalet ska staten stå för kostnaden för försvararen.

Rätten

Tf. rådmannen Nathalie Lihuvud samt nämndemän.

Digitalt signerad av tf. rådmannen Nathalie Lihuvud

Överklagandeinformation

Hur man överklagar

Överklagandet ska ha kommit in till Östersunds tingsrätt senast den 16 december 2022. Överklagandet ska vara skriftligt. Östersunds tingsrätt skickar det vidare till Hovrätten för Nedre Norrland.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid så har den andra parten också rätt att överklaga, även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv Östersunds tingsrätts namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet. Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför. Tala också om ifall du vill att målsäganden ska komma personligen till en huvudförhandling.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer. Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer. Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till Östersunds tingsrätt. Tänk på att skicka det i god tid med hänsyn till postgången.

Vad händer sedan?

Östersunds tingsrätt kontrollerar att överklagandet har kommit in i rätt tid. Om det har kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet har kommit in i tid skickar domstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Hovrätten för Nedre Norrland.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även Hovrätten för Nedre Norrland skicka brev på det sättet.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till Hovrätten för Nedre Norrland tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning. Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att ta med allt du vill föra fram i överklagandet.

När krävs det prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

I brottmålsdelen behövs prövningstillstånd i två olika fall:

- Den åtalade har dömts enbart till böter.
- Den åtalade har frikänts från ett brott som inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Skadeståndsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en begäran om skadestånd. Undantag kan gälla när en dom överklagas i brottmålsdelen och det är kopplat till en begäran om skadestånd till brottet. Då krävs inte prövningstillstånd om

- det inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen eller om
- hovrätten meddelar prövningstillstånd i brottmålsdelen.

Beslut i övriga frågor

I de mål där det krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen (se ovan), krävs det också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

När får man prövningstillstånd?

Hovrätten ger prövningstillstånd i 4 olika fall.

1. Hovrätten bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten har dömt rätt.
2. Hovrätten anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
3. Hovrätten behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
4. Hovrätten bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Det krävs också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

Vill du veta mer?

Mer information finns på www.domstol.se. Ta kontakt med Östersunds tingsrätt eller Hovrätten för Nedre Norrland om du har frågor.